

PETRSKÉ LISTY

ZPRÁVY Z PETRSKÉ ČTVRTI

ZÁŘÍ 2017 / VII. ČÍSLO

ZDARMA

Výzdoba Kindlova domu čp. 1059, na Těšnově č. 1

PAVEL NOVOTNÝ / Foto: Archiv autora

Jednopatrový dům na rozsáhlé nárožní parcele, která zahrnovala i současně čp. 1699 a čp. 1757 se jmenoval „U Tašků“ a v 17. století „U Brzobohatých“. Objekt zobrazený na stabilním katastru z roku 1842 tvoří ze všech stran obestavený dvůr s dřevěnou budovou uprostřed. Hospoda a později zájezdní hostinec u Poříčské brány zde, na tomto exponovaném místě, působil od nepaměti. Po zbourání novoměstských hradeb byly původní domy strženy, pozemek nově rozparcelován a určeny nové

uliční čáry. Na nároží ulic Těšnov (tehdy U ratejny) a Na Poříčí v letech 1891–92 byla postavena současná novorenesanční budova nájemního domu čp. 1059. Plány domu vypracoval stavitel František Kindl (1847–1901), který byl následně i majitelem domu (některé prameny uvádějí jako majitele známého podnikatele a mecenáše Bohumila Bondyho, který vlastnil dům Na Poříčí č. 36 a 38). Stavba Kindlova domu byla zhotovena za pouhý jeden rok. Budova s výraznou nárožní kupolí je složena ze dvou

křídel. Třítraktové křídlo je situováno do Těšnova, kde má budova hlavní vchod s č. 1 a dvoutraktové do ulice Na Poříčí jako č. 43. Velká pozornost byla věnována výtvarné výzdobě objektu, kterou vytvořil významný sochař Bohuslav Schnirch (1845–1901). Tento sochař vytvořil např. i sousoší spřežení – trigy na Národním divadle.

Okolo kupole domu jsou umístěny tři alegorické sochy znázorňující strojírenství, architekturu a stavitelství. V posledním patře jsou na každém meziokeňm pilíři do kruhové konchy zasazeny busty osobností stavitelství a architektury, které přispěli k výstavbě Prahy. Do ulice Na Poříčí jsou to opat Božetěch, Matyáš z Arrasu, Petr Parlér,

Jan Parlér, Petr z Prachatic, Matyáš Rejsek, do ulice na Těšnově Beneš z Loun, Mistr Staněk, Paolo della Stella, Carlo Lurago, Giovanni de Capauli, Kryštof Dientzenhofer, Jan Bernard z Erlichu, Marco Antonio Canevalle a Kilián Ignác Dientzenhofer.

Vedle portálu a vstupních dveří byla při náročné rekonstrukci domu v letech 1994–96 obnovena i řemeslná výzdoba interiéru domu. Impozantní je klenutý vestibul s groteskovou výmalbou a různobarevnými mramory.

Božetěch (1056–1096) *mnich řádu benediktinů, umělec, malíř, sochař a opat sázavského kláštera.*

Matyáš z Arrasu (1290?–1352) *francouzský stavitel, kterého císař a král Karel IV přivedl z Avignonu do Čech, v letech 1344–1352 první stavitel chrámu sv. Víta, a pravděpodobně i hradu Karlštejn.*

Petr Parlér (Parler, Arler) z Gmündu ve Švábích (1332 nebo 1333–1399) *německý stavitel a sochař vrcholné gotiky. Po působení na významných stavbách v Gmündu,*

Pokračování na straně 2

Kindlův dům na fotografii z loňského roku (2016)

Slovo úvodem

Vážení a milí čtenáři, nedávno jsem zpracovávala pro jednu fakultu studii na téma „Vylidňování Prahy 1“. Podle statistik to nebylo moc optimistické psaní ani ve vztahu k naší čtvrti, o to více mne těší skutečnost, že na naše spolkové akce chodí stále více návštěvníků, včetně dětí. Milou zprávou je i to, že nejstarší občankou Prahy 1 je obyvatelka Petrské čtvrti, paní Ludmila Čárská, která nedávno oslavila krásné a významné životní jubileum 102 let, ke kterému jí samozřejmě za náš spolek srdečně blahopřeji. Inu statistika není všechno. V Petrské čtvrti se prostě dobře žije!

Přeji vám všem krásné babí léto a těším se s vámi na viděnou na některé z podzimních či adventních akcí, jejichž přehled najdete v tomto čísle.

LINDA KLEČKOVÁ, předsedkyně spolku

Výzdoba Kindlova domu čp. 1059, na Těšnově č. 1

Dokonění ze strany 1

Norimberku, Kolíně nad Rýnem, Vídní a Basileji, přišel v roce 1356 do Prahy. Zde navázal na dílo Matyáše z Arrasu a pokračoval ve výstavbě chrámu sv. Víta. Podílel se na výstavbě Karlova mostu, Staroměstské mostecké věže a započal stavbu Týnského chrámu.

Jan Parlěř (1359–1406) německý stavitel, který byl synem Petra Parlěře. Od roku 1398 pracoval v Praze, kde pokračoval v práci na katedrále svatého Víta.

Petr z Prachatic (Peter von Prachatitz, Brachavitz) česko-rakouský stavitel. Rok jeho narození není znám, zemřel roku 1429. Podílel se na stavbě svatoštěpánské katedrály ve Vídni. Po příchodu do Prahy v roce 1404 pokračoval v práci Petra Parlěře.

Matyáš (Matěj) Rejsek (1445?–1506) český kameník, stavitel, dekorátor. Od roku 1470 správce týnské školy. Nejznámější jeho stavby jsou Prašná (Nová) brána v Praze, chrám sv. Barbory v Kutné Hoře, kazatelna v kostele na Kaňku, chrám sv. Ducha v Hradci Králové.

Mistr Benedikt Reith (Rett, Ried, Rejt) z Pístova (1454–1534 nebo 1536) český stavitel německého původu známý také jako Beneš z Loun. Asi od roku 1489 dvorní stavitel na pražském hradě ve službách Vladislava II. S jeho jménem je spojena přestavba pražského hradu mj. Vladislavský sál a chrámu sv. Víta 1493. V roce 1502 byl povýšen do šlechtického stavu Benedictus Rett z Pístova. Podílel se i na výstavbě chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře a chrámu sv. Mikuláše v Lounech.

Mistr Staněk – pražský stavitel a kameník z Menšího města pražského (Malé Strany) z konce 15. a začátku 16. století. Postavil v roce 1512 jednu z lodí kostela Proměnění Páně na hoře Tábor v Táboře a v letech 1515–21 tábořskou radnici. Jeho tvorba pro Prahu není dokumentována. Není znám rok mistrova narození, ani úmrtí.

Paolo della Stella – stavitel a sochař italské renesance. Rok jeho narození není znám, zemřel v roce 1552. Od roku 1538 působil v Praze. Navrhl zde např. letohrádek královny Anny (Belvedere) dokončený roku 1563 a mj. i sochařskou výzdobu královské zahrady.

Carlo Lurago (Luragho) (1608–1684). Italský architekt a stavitel období raného baroka. Letopočet 1638 je rok, kdy přišel do Prahy a letopočet 1679 je pravděpodobně rok, kdy odešel do Bavorska. Podílel se na fortifikaci Nového Města a Vyšehradu, výstavbě Klementina, kostela Panny Marie u Hybernů, kostela sv. Ignáce v Praze, kostela sv. Ignáce v Chomutově, zámku Humprecht u Jičína v letech 1686–1668 a zámku v Náchodě. Jméno „Á. Fermo“ je mu zde přiřazeno chybně podle jedné listiny, kde u jeho jména stojí – a *fermo come supra*, což znamená: **vlastní rukou podepsal**. Jeho významným dílem z let 1651–1657 je i palác Jana Antonína Losy z Losinthalu (dnes Lidový dům v Hybernské ulici)

Johann (Jan, Giovanni též Gion) de Capauli (??–1678) italský architekt. V letech 1656–1686 spolu s Francesco Carattim stavby kostela sv. Máří Magdaleny na Malé Straně a 1669–1675 Černínský palác. Letopočet 1702 se pravděpodobně váže k dokončení stavby, kterou před svou smrtí navrhl.

Kryštof Dientzenhofer (1655–1722) barokní architekt německého původu. K jeho nejznámějším návrhům patří kostel sv. Mikuláše v Praze a kostel sv. Markéty v areálu Břevnovského kláštera.

Johann Bernhard Fischer (1656–1723) od roku 1696 s predikátem „von Erlach“. Vídeňský barokní architekt vystudovaný v Římě působil jako učitel architektury u arciknížete Josefa (I). V roce 1696 navrhl vídeňský letohrádek Schönbrun. V Praze navrhl Clam-Gallasův palác v Husově ulici. Působil i na jižní Moravě, 1694–zámek Vranov nad Dyjí, zámky Buchlovice, Valtice, Lednice a např. i kašna na Zelném trhu v Brně.

Proslulí stavitelé v Čechách.

Medailony BOHUSLAVA SCHNIRCHA na domě stavitele p. Kindla na Poříčí v Praze.
(Dle fotografií ze závodu c. k. dvorního a komorního fotografa Jindřicha Eckerta v Praze.)

archiv časopisu Světozor 1892–1893

Marc Antonio Canevalle (někdy Marcantonio Canevalli) architekt italského původu (1652–1711). Působil zejména v severních Čechách – např. přestavba zámku v Mnichově Hradišti, kostel sv. Kříže v Liberci. Letopočty 1702–1704 pravděpodobně uvádějí jeho pobyt v Praze. Zde navrhl např. kostel sv. Voršily na Národní třídě.

Kilián Ignác Dientzenhofer (1689–1751) architekt a stavitel německého původu, pátý syn Kryštofa Dientzenhofera. K jeho návrhům patří letohrádek Michny z Vacínova (zvaný Vila Amerika), zrcadlová kaple v Klementinu, kostely sv. Tomáše na Malé Straně, sv. Kateřiny na Novém Městě, kostel Panny Marie u alžbětinek na Albertově, vila Portheimka na Smíchově, Invalidovna v Karlíně.

Pozn.: drobné korekce v letopočtech a jménech stavitelů upravil autor článku. ■

Zažít město jinak! SO 16 09
na Petřském nám.

Během celého dne se můžete těšit na Divadlo 100 opic, kapelu LeDva, workshop ve spolupráci s galerií Kus-Kovu či na jednoho z posledních pábitelů, Pepička Ččila a jeho „Fňuknu“.
Krom toho nabídneme různorodé stánky, jako například projektu Library of things nebo Restart Shop. O kávu a pohoštění se postará restaurace Home by UNIC.

Všichni jste zváni!

www.studiopamet.cz

Vendula Stoklásková: „Našla jsem tu nové přátele“

BLANKA KOVAŘÍKOVÁ / www.bkovarikova.cz / Foto: Autorka

Možná jste si toho už také všimli. V posledních letech přibyla v naší čtvrti řada zajímavých obchodů, tvůrčích dílen a showroomů. Jedním z nich je 100CLASS concept store v Soukenické 30, který patří Vendule Stokláskové.

Tato sympatická žena stojí i za projektem **Tour de Petřská**, v němž spojuje jednotlivé obchody a značky s cílem oslovit zákazníky a nabídnout jim něco navíc. Jistě jste už její letáček s mapou naší čtvrti a logem s holubičkou a Petřskou věží měli v ruce. A pokud ne, poznačte si do diáře první víkend v prosinci, kdy se uskuteční další Tour. Znamená to, že ve vybraných obchodech na vás budou čekat akční nabídky, drobné občerstvení a také možnost seznámit se se zajímavými lidmi, kteří v našem okolí podnikají a tvoří.

Vendula Stoklásková je původem z Moravy, do Prahy přišla před třinácti lety a celou dobu pracovala v obchodě jako office nebo store manažerka. Před dvěma lety ale dala výpověď v zaměstnání a rozhodla se postavit na vlastní nohy a spojit svou profesi ekonomky s vášní pro design. „V té době jsem chodila do Petřské čtvrti za právníčkou, která tu měla kancelář a tahle

lokalita mě chytla za srdce. Říkala jsem si, jak by bylo krásné otevřít si obchod právě zde. 15. února 2015 slavila má sestra narozeniny a já jí navrhla, že se projdeme Petřskou čtvrtí. V Soukenické ulici jsem si všimla prázdných prostor, které byly nabízené k pronájmu. Dveře měly polepené tapetou, kterou si dodnes pamatuju. To bylo v neděli – a do týdne se prostor objevil v oficiální nabídce Městské části Prahy 1. Hned jsem si o něj zažádala – a když jsem od něj držela klíče, můj sen se začal plnit. Všechny potřebné úpravy kromě elektřiny jsem si tu udělala sama. Opravovala jsem zdi, vymalovala, natírala... Parkety stačilo přebrousit...“

O tom, co bude ve svém obchodě nabízet, měla Vendula celkem jasno. O českou módu a její návrháře stejně jako o designéry se zajímala už dávno. „Přesto jsem byla příjemně překvapená, když většina těch, které jsem oslovila, spolupráci se mnou uvítali,“ dodává. Na 50 metrech čtverečních najdete nadčasové kousky z kolekce Hany Zárubové, jedno-

duchá trička značky zagh, „papírové“ tašky, psaníčka a doplňky Langackerhäusl, české premiérové ponožky se cvočky, keramiku z dílny Niny Rail, která má mimochodem svou dílnu v Klimentské ulici, umělecké fotografie Ondřeje Kavana... „Řídím se heslem Vivien Westwoodové Buy less, choose well. Kupuj málo, vybírej pečlivě. Žena nepotřebuje mít skříň plnou levného oblečení, jde hlavně o kvalitu. Zatímco u potravin už jsme si na to zvykli, u módy

se to teprve učíme.“ Zákaznice se do 100 Classu už navykly chodit a kromě toho Vendula díky svému podnikání našla v Petřské čtvrti mnoho nových přátel. ■

AKCE V PETRSKÉ ČTVRTI

- 16. 09.** Zažít město jinak | Petřské náměstí
- 23. 09.** Svatopetrské kování | okolí kostela sv. Petra
- 05. 11.** Námořnický karneval | hotel Albatros
- 16. 11.** Petřská strašidla **NOVINKA** | Petřská čtvrt
- 01. 12.** Lampionový průvod | Poštovní muzeum, park Lannova
- 07. 12.** Adventní koncert **6. narozeniny spolku** | kostel sv. Petra
- 21. 12.** Adventní zpívání | Petřské náměstí

PETRSKÉ LISTY • Informační a propagační materiál Spolku přátel Petřské čtvrti • Vychází jako občasník
Místo vydání: Praha 1 • 7. číslo, vychází dne 11. 9. 2017 • Evidenční číslo periodického tisku přidělené Ministerstvem kultury – MK ČR E 21723
Vydává Spolek přátel Petřské čtvrti, Biskupský dvůr 1/1154, 110 00 Praha 1, IČO: 22762353
Kontakt: spolek@petrskactvrt.cz, www.petrskactvrt.cz
Poděkování patří jednotlivým členům spolku za jejich články a příspěvky. V Petřských listech byly použity fotografie ve vlastnictví členů spolku, pokud není uvedeno jinak.
Činnost Spolku přátel Petřské čtvrti je v roce 2017 podporována grantem Městské části Praha 1.

V Petruské čtvrti žil detektiv ze Čtyřky

BLANKA KOVAŘÍKOVÁ / www.bkovarikova.cz / Foto: archiv A. Oharkové

V pozdně klasicistním domě v Novomlýnské 3/1238 žil 40 let detektiv Václav Hladík. Díky jeho vnučce Anně Oharkové, která se před časem přihlásila Policejnímu muzeu, vám dnes můžeme ukázat vzácný snímek, pořízený s panem Hladíkem přímo před jeho domem, a také foto jeho půvabných dcer Arnoštky a Terezie.

Václav Hladík se v roce 1909 účastnil zatýkání již mnohokrát trestaného zločince Jindřicha Bočka na Žižkově v Bořivojově ulici v domě zvaném Na Radosti. Boček byl jedním z nejotrlejších představitelů pražské galérky. Původně plavec ze Zlíchova byl již v šestnácti letech odsouzen pro krádež a za mřížemi se od té doby ocitl jedenáctkrát. Stal se specialistou na bytové krádeže a leckdy majitele bytu překvapil i v denních hodinách, když jim dokázal ukrást cenné šperky a jiné předměty doslova před očima. V roce 1900 se poprvé dostal do přestřelky s pražskými detektivy, kteří ho

stopovali ve vlaku ze Smíchova do Berouna. O sedm let později se stal členem nadnárodního gangu, který přepadal švýcarská klenotnictví. V prosinci 1908 se vrátil do Prahy a od té doby proti němu policisté sbírali důkazy. O pár měsíců později, na Bílou sobotu velikonoční, ho přišli do bytu zatknout hned čtyři detektivové – Václav Binder, František Pětiletý, František Lukeš a „nás“ Hladík. Zločinec, ukrytý za čelem postele, neváhal, a vypálil ránu z revolveru, kterou těžce poranil Bindera. V tom okamžiku k Bočkovi přiskočil Hladík, aby ho vytáhl z úkrytu. Boček ho ale střelil do ramene. Kolega Pětiletý, který chtěl svou holi vyrazit Bočkovy zbraň z ruky, od něj bohužel dostal smrtelný zásah do úst. Teprve poslední z detektivů Lukeš zločince čtyřmi ranami z pistole zasáhl a posléze ho i zatknul. Dobový tisk pak zákrok policistů kritizoval jako značně neprofesionální.

Václav Hladík si kulku, která mu prošla ramenem, nechal zasadit do zlata a nosil ji pro štěstí u kapesních hodinek. Později byl členem legendární Čtyřky neboli IV. bezpečnostního oddělení v Bartolomějské, kterému po roce 1918 vládnul vrchní policejní rada Josef Vaňásek, známý jako Vacátko z televizního seriálu Hříšní lidé města pražského.

„O mém dědovi mohu vyprávět jen podle vzpomínek mé maminky, protože jsem se narodila v roce 1943 a to už byl bohužel tři roky po smrti. Děda byl společenský, ale zároveň rodinný typ. K policii se údajně přihlásil až poté, kdy se chtěl oženit s Augustou Hermanovou. Tehdy byl pouhým laděčem pian a to se rodině jeho vyvolené nelíbilo. Jako policista už byl alespoň pod penzí, a tak k sňatku

Václav Hladík před domem v Novomlýnské 3 (23. 3. 1930)

dali svolení. Své dvě dcery měl velmi rád a nechal je studovat na obchodní akademii, ovšem musely se dobře učit a získat stipendium. Platy policistů nebyly nijak vysoké, takže jinak by jim vzdělání umožnit nemohl. Také jeho byt v Novomlýnské byl skromný. S rodinou obýval kuchyň a pokoj

ve druhém patře, záchod byl na pavlači, topilo se kamny na uhlí. Když mu předčasně zemřela jeho první žena Augusta, oženil se podruhé a jeho manželku Helenu jsme pak do Novomlýnské chodili navštěvovat,“ zavzpomínala pro Petruské listy paní Anna Oharková. ■

Hladíkovy dcery – odleva Arnoštka a Terezie

SO 23. 9. 2017 10 – 17 hod.

park a okolí kostela sv. Petra

www.svatopetrskkekovani.cz